

Anvisningar och rekommendationer för hantering av vilda djur i boendemiljö

Vilt är beteckning på alla slags vilda däggdjur och vilda fåglar. De flesta vilda djur är fredade under hela eller del av året.

Vilda djur har sedan länge vant sig vid tätortsmiljöer och söker sig gärna dit för att leta efter lättåtkomlig föda och för att kunna vila ostört i skydd.

Påträffande av skadade, sjuka eller döda djur på allmän plats eller privat mark

Ofta är det inte något problem ur hygienisk synvinkel att låta ett dött djur ligga kvar. Det går relativt fort även för större djur att försvinna. Men ibland kan det ändå finnas skäl att se till att det döda djuret flyttas bort från platsen.

Om du påträffar ett dött djur i din trädgård kan du om möjligt gräva ner det. Är det inte praktiskt möjligt kan du vända dig till kommunen via Kontaktcenter för att få hjälp att forsla bort djuret.

Du kan även ringa kommunen om det rör sig om ett större dött djur på allmän plats. Kommunen avgör om djuret behöver fraktas bort eller om det kan ligga kvar.

Kommunen har ett antal viltvårdare med tillstånd att använda skjutvapen inom planlagt område samt i övrigt tätbebyggt område för att avliva vilda djur.

Utanför dessa områden ska du i första hand vända dig till markägaren som har jakträtten.

Trafik

Om du ser ett djur som skadats eller dödats i trafiken ska du kontakta Polisen. Den som kör på ett djur måste rapportera det till Polisen på nummer 114 14. Polisen kontakter sedan en eftersöksjägare inom Nationella Viltolycksrådet som undersöker olycksplatsen och genomför eventuellt eftersök.

Alla viltolyckor måste rapporteras, oavsett om djuret är skadat eller inte. Rapporteringsplikten gäller för älg, rådjur, vildsvin, dovhjort, kronhjort, björn, varg, utter, järv, örn och mufflon. Att inte anmäla är straffbart. Mer information och råd vid en viltolycka finns på polisens webbplats.

Vilt i trädgårdar

Vilt som tar sig in i villaträdgårdar och orsakar besvär eller skada, är i första hand fastighetsägarens ansvar.

Bor du i hyreshus

- Tala med husvärden.

Bor du i bostadsrätt

- Tala med styrelsen.

Bor du i villa

- Se till att du inte lockar vilda djur till din trädgård och försvåra för större vilt att ta sig in i trädgården. Rensa upp i vildvuxna hörn, använd bara slutna komposter, plocka upp fallfrukt dagligen och underhåll staket och grindar.

Det finns ett flertal medel på marknaden som du kan använda i din trädgård för att avskräcka vilda djur.

Skydds jakt på vilda djur

Skydds jakt är ett sätt att:

- förebygga skador som viltet kan orsaka.
- ta hänsyn till allmän hälsa och säkerhet.
- andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse.

Skydds jakt kan bli aktuellt trots att jakt inte annars är tillåten på den aktuella djurarten eller den tid på året när skador uppstår och regleras i Jaktlagen <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19870259.htm> och Jaktförordningen <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19870905.htm>

Skydds jakt går ibland ut på att ta bort någon enstaka individ som är särskilt besvärlig. Andra gånger syftar skydds jakten främst till att skrämma och splittra anhopningar av vilt. Tyvärr ger skydds jakt många gånger endast begränsad och tillfällig effekt som skadeförebyggande metod. Därför är det viktigt att också försöka hitta andra lösningar.

I Trosa kommun har viltvårdarna tillstånd från polismyndigheten att avlossa skott med jaktvapen inom planlagt område och övrigt tätbebyggt område. Besvärar du av vilda djur inom planlagt område kan du kontakta kommunen som kan tillhandahålla viltvårdare mot en kostnad enligt prislista.

Utanför planlagt område kan jakträttsinnehavaren få bedriva skydds jakt på enskildes initiativ. Kontakta därför jakträttsinnehavaren vid problem.

Älgar

När du och din omgivning upplever aggressiva älgar

- ring polisen på nummer 114 14.

Rådjur och dovhjort

Det enda som verkligen hjälper mot rådjur och dovhjortar är: stängsel. Helst ett par meter högt så de inte kan hoppa över.

Det finns olika medel på marknaden som du kan använda i din trädgård för att avskräcka djuren. Kolla i din trädgårdshandel.

Vildsvin

Skyddsåtgärder

Att vildsvin tar sig in på tomtmark är vanligt förekommande. Vildsvinens bölande ger ofta upphov till stora skador på gräsmattor och i grönsaksland. I första hand kan man försöka störa vildsvinen så att de väljer att undvika tomtmarken.

Det säkraste sättet är hindra grisarnas framfart är att hägna in tomten med elstängsel då svinen är mycket känsliga för el.

Vid all jakt efter vildsvin ska eftersökshund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar efter påskjutningen.

Viltvårdarens tips

- Ta bort fallfrukten från tomten och annat trädgårdsavfall från tomten.
- Ha inte överfulla soptunnor eller komposter.
- Sätt upp ett elstängsel runt tomten.
- Røj undan buskar. När vildsvinen kommer till bebyggelse uppsöker de buskage där de känner sig skyddade.
- Vildsvinen är skygga. Det är inte ett rovdjur som söker upp och attackerar människor eller andra djur. Precis som hos andra djur har dock suggan en instinkt att försvara sina kullingar.

Grävling

Grävlingen är en plockare, men ingen effektiv jägare. Den kan dock ta ägg, småvilt, igelkottar och kycklingar. Grävlingen kan ställa till problem för husägare genom att den gräver gryt eller skapar latrin under huset.

Se upp för bon under huset!

Man bör se upp om grävlingen börjar bo in sig under en husgrund på tomten. Försök så snart du sett att den försöker ta sig in att avskräcka den genom att applicera tygbitar indränkta med parfym eller andra mänskliga dofter där den gräver. För oväsen, grävlingar är störningskänsliga och gillar inte oljud. Ingången bör sättas igen och husgrunden tätas. Det måste ske nattetid när den nattaktiva grävlingen är ute.

Villkor för skyddsjakt

Om det inte hjälper att sätta igen boet kan skyddsjakt tillämpas. Den allmänna jakttiden på grävling är från 1 augusti till 15 februari, men skyddsjakt kan tillåtas hela året på vissa villkor. Det gäller skyddsjakt på öar samt på gård eller i trädgård. Läs mer i Jaktförordningen. Tänk alltid på risken att om man fångar en hona och inte får tag på alla ungar kan ungarna bli kvar under huset.

Godkända fällor

Vanligen fångas grävlingen i fälla vid skyddsjakt. Grävlingen bör avlivas på plats efter fångsten. Djuret får inte flyttas till annan plats, utom kortare sträckor för att avlivas. Vänd dig till kommunen för att få hjälp med utsättning av fälla/konsultation av viltvårdare, kostnad enligt prislista.

Bäver**Åtgärder mot skador orsakade av bäver**

Från att en gång i tiden ha varit utrotad, har bävern nu återtagit sina forna marker. I varje vattendrag av betydelse i länet finns numera bäver. Men bävrarnas byggande i vattendragen innebär också vissa problem.

Rivning av bävrars boplats och dammbyggnad

På grund av de skador som bäverns verksamhet kan åstadkomma finns vissa möjligheter enligt jaktlagstiftningen att få riva bäverdammar. Länsstyrelsen är tillståndsmyndighet. Länsstyrelsen vill dock peka på vikten av att man som markägare, vägansvarig etc. håller bävrarnas aktiviteter under uppsikt under hela året. Då behöver man inte ta till de ofta kostsamma "brandkårsutryckningar" som kan behövas när bävrarna ostört har kunnat bygga och dämna i vattendragen. På platser med stor aktivitet och besvärlig skadebild, rekommenderas att man utnyttjar **den allmänna jakttiden för bäver: 1 oktober - 15 maj.**

Skyddsjakt med slagfälla

Viltvårdaren sätter ut slagfällor avsedda för bäver under några veckor. Är området bebott av bäver brukar skyddsjakten lösa sig med att bävern tas i fällan. Användandet av fällan är tillståndspliktig och tillståndsprövningen görs av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har en förteckning över skyddsjägare i länet.

Förhindra att bävror fäller träd

Det händer att bävror fäller träd på olämpliga platser, exempelvis nära byggnader. Det kan förhindras genom att markägaren nätar in träden. Fäst ett kraftigt nät, t.ex. ett plastat nät av det slag som ofta används till hundgårdar, runt trädets stam. Se till att det täcker stammen från marken och upp till cirka 1 meters höjd. Fäst ihop nätet noggrant. Se till att lämna utrymme mellan nät och trädstam, så att trädet har utrymme att växa.

Vänd dig till kommunen, för att få hjälp med utsättning av fälla/konsultation av viltvårdare, kostnad enligt prislista.

Fåglar

Fåglar som måsar och trutar är ett naturligt inslag i en kuststad. Men under häckningsperioden mellan mars och juni kan deras läten upplevas som mycket störande. Även kajor har blivit ett problem.

Om du matar fåglar, gör det på ett klokt sätt. Lägg inte brödsulor och fågelfrö direkt på marken. Använd fröautomater och fågelbord som är anpassade för småfåglar. På det sättet undviker du att mata duvor och måsar och du lockar inte dit råttor eller möss. Om du vill mata fåglar på annat sätt bör du göra det på platser där det inte blir problem för boende i närheten.

Fastighetsägarens ansvar

Fastighetsägarens ansvar framgår av bestämmelser i miljöbalken. Om du bor i hyreshus och störs av fåglar ska du därför i första hand kontakta din fastighetsägare. Att skjuta av fåglar har av erfarenhet inte visat sig hjälpa under någon längre period. Ett mer långsiktigt sätt att lösa problemet är olika förebyggande åtgärder.

Det här kan du som fastighetsägare göra för att hålla borta kajor, måsar och andra störande fåglar:

- Håll gårdar och grönytor rena från pinnar, kvistar med mera. Fåglarna använder sådant material för att bygga sina bon med.
- Stör fåglarna precis innan de ska till att häcka. Till exempel genom att täcka för skorstenar, nischer och andra lämpliga häckningsplatser. Ta så tidigt som möjligt bort rester av bon från tidigare häckningar.
- Sätt upp rovfågelsattrapper på husets tak.
- Du behöver troligen variera typen av skrämseltaktik eftersom fåglarna vänjer sig efter ett tag.
- Sopkärl och papperskorgar ska vara försedda med lock och vara stängda så att fåglarna inte kan dra ut innehållet. Matavfall ska alltid förpackas i en påse och slängas i en behållare med lock.
- Kontakta ett företag som arbetar med sanering och skadedjursbekämpning. De har oftast god kunskap om förebyggande åtgärder för att hålla borta störande fåglar och andra djur.

Skarv

Trosa kommun arbetar aktivt med skarv för att försöka minska antalet fåglar i den miljö där de påverkar människor och verksamheter i hög grad. Kommunen kan bland annat stötta fastighetsägare och samfälligheter i deras ansträngningar att komma till rätta med

skarvproblem.

Läs mer om [skarvens bosättning i Trosa](#).

Medborgare kan rapportera in iakttagelser av skarv via kommunens e-tjänst: [Rapportera iakttagelser av skarv](#).

[Sveriges ornitologiska förening](#) har tips på hur fåglar kan bekämpas.

Prislista för nyttjande av kommunens viltvårdare

- Uthyrning av fällor 500 kr/två veckors period.

Tillkommer avgift med 300 kr/dag för tillsyn av fälla.

- Hämtning av dött djur 500 kr/st. (ingen avgift vid upphämtning av rådjur)

Avses då fällfångst har skett. I de fall då fastighetsägaren ej kan gräva ner eller forsla bort ett påträffat dött vilt djur på sin fastighet utgår det ej någon avgift.

- Fågelproblem 300 kr/besök

- Utryckning/konsultation 300 kr/besök.

Konsultation i form av besök av kommunens viltvårdare gällande rådjur, vildsvin, grävling, bäver etc medför avgift.

Vid konsultation där fastighetsägaren påträffat skadat vilt djur och viltvårdaren bedömer att djuret måste avlivas enligt jaktförordningen utgår ingen avgift.

Kommunens viltvårdare ska

- I första hand undersöka om problemen orsakade av vilt kan tålas eller förebyggas eller om annan rimlig metod än avlivning kan användas för att avhjälpa problemet.
- I andra hand avhjälpas problemet inom den generella viltvården under ordinarie jakttid.
- I tredje hand avhjälpas problemet genom skyddsjakt.

Bestämmelserna om och begränsningar för jakt är omfattande. Viltvårdaren avgör vid varje situation om jakt är tillåten eller inte samt om jakt är lämplig metod att avhjälpa en olägenhet eller ett problem.

Jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905) reglerar hur jakt och skyddsjakt bedrivs. Inom detaljplanelagt område krävs dessutom polistillstånd för att få avlossa skott. När det gäller vilda djur som orsakar skada utomhus så är det fastighetsägarens ansvar.